

Soud ve Francii začal projednávat žalobu proti čtrnácti chemickým firmám, které během vietnamské války dodávaly americké armádě chemikálie pro výrobu Agent Orange a způsobili zmrzačení vietnamských dětí

- CZ24 News | 2. února 2021

FRANCIE/VIETNAM: Soud ve Francii začal projednávat žalobu proti čtrnácti chemickým firmám, které během vietnamské války dodávaly americké armádě chemikálie pro výrobu defoliantu Agent Orange. Následky jeho masivního nasazení trpí ve Vietnamu statisíce lidí.

Psal se rok 1966 a ve Vietnamu se naplno roztáčela mašinerie války. Tran To Nga byla mladá dívka z bohaté saigonské rodiny, která se nadchla pro myšlenku komunistického odboje a po studiích se jako novinářka připojila k jednotkám Vietkongu putujícím po Ho Či Minově stezce.

Jednoho dne v džungli zahlédla na nebi americký letoun C-123, který za sebou zanechával dlouhou bílou stopu.

„Cítila jsem, jak mi na ramena dopadá jakýsi slizký déšť a pokrývá mi celé tělo. Dostala jsem záchvat kašle,“ vzpomínala později na chvíli, kdy se poprvé setkala s chemickým koktejlem Agent Orange.

Jedovatý déšť ji zasáhl ještě několikrát. O dva roky později se jí narodila dcera s vrozenou srdeční vadou. Nedožila se ani druhých narozenin. Její další dvě dcery mají také srdeční vady a deformace kostí. Sama Tran To Nga prodělala tuberkulózu a rakovinu prsu a má cukrovku druhého typu.

„Jsem otrávená, mé děti jsou otrávené,“ říká devětasedmdesátiletá žena, která se po konci války stala jednou z nejznámější aktivistek v boji za odškodnění obětí masivního nasazení jedovatých herbicidů během amerického vojenského angažmá v jihovýchodní Asii.

V pondělí soud na pařížském předměstí Évry začal projednávat její žalobu proti čtrnácti společnostem, které v 60. a 70. letech dodávaly Američanům pro výrobu Agent Orange chemické látky. Figurují mezi nimi společnosti Monsanto či Dow Chemical.

Tran To Nga, která má francouzské občanství, v žalobě vypracované s podporu několika neziskových organizací společnosti viní, že jsou odpovědné za zdravotní postižení, které Agent Orange způsobil nejen jí a jejím dětem, ale i bezpočtu dalších civilistů.

Agentura AFP upozorňuje, že nárok na odškodnění si u soudu zatím vymohli pouze vojenští veteráni z USA, Austrálie a Jižní Koreje. „Pokud by soud uznal nároky vietnamský civilních obětí, byl by to precedent,“ uvedla právní expertka Valérie Cabanèsová.

Americká armáda látku, která je asi třináctkrát toxičtější než běžné herbicidy, poprvé nasadila v roce 1961. Cílem bylo zničit porost skrývající bojovníky Vietkongu a pole, která komunistickým partyzánům zajišťovala obživu.

Během deseti let rozprášila na území Vietnamu, Laosu a Kambodže přes 75 milionů litrů herbicidů. Agent Orange ničil stromy a rostliny, otrávil půdu i zvířata. Odborníci odhadují, že jeho působení byly vystaveny asi čtyři miliony lidí.

V oblastech Vietnamu, kde probíhaly nálety letadel s herbicidy, se i dnes každý rok narodí asi šest tisíc postižených dětí. Trpí deformacemi rukou, srdce, očí a dalších částí těla. Často se objevují

poruchy imunity či neplodnost.

„Toxické částice pronikly do podzemních vod, která je používána pro zásobování měst a venkovských oblastí,“ řekl stanici RFI André Bouny, protiválečný aktivista a autor publikace Agent Orange - vietnamská apokalypsa.

Žalované chemické firmy už před zahájením procesu prostřednictvím svých právníků daly najevo, že nemohou být volány k zodpovědnosti za to, jakým způsobem americká armáda naložila s jejich výrobky.

„Agent Orange byl vyroben na zakázku americké vlády pro výlučně vojenské účely,“ uvedlo právní oddělení německé korporace Bayer, která před čtyřmi lety koupila americkou agrochemickou firmu Monsanto za 66 miliard dolarů.

Opakuje tak právní argumentaci z roku 2004, kdy se odškodnění na společnostech jako Monsanto, Dow Chemical, Uniroyal nebo Diamond Shamrock neúspěšně domáhala Vietnamská asociace pro oběti Agentu Orange. Soud její žalobu zamítl s tím, že látka v době nasazení nebyla považována za chemickou zbraň a koncerny jsou vyňaty z dosahu civilních žalob, protože byly dodavatelem americké vlády.

Tran To Nga a její právníci se nyní podle francouzských médií pokusí u soudu dokázat, že chemické firmy před lety zatajily skutečnou toxicitu herbicidu Agent Orange. „Nebojuji tu za sebe, ale za své děti a miliony dalších obětí,“ uvedla francouzsko-vietnamská aktivistka.

Zdroj: <https://www.idnes.cz/>